

Riigikogu sotsiaalkomisjoni istungi protokoll nr 26

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 12. oktoober 2015

Algus 11.10, lõpp 12.57

Juhataja: Aivar Kokk

Protokollija: Terle Kask

Võtsid osa: Monika Haukanõmm, Helmen Kütt, Jüri Jaanson, Liina Kersna (alates 11.25), Maire Aunaste, Marika Tuus-Laul, Viktor Vassiljev, Aimi Kaldre (nõuniksekretariaadijuhataja), Heidi Barot (nõunik), Helgi Kundla (nõunik)

Puudusid: Dmitri Dmitrijev, Vilja Savisaar-Toomast

Kutsutud: Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna, Sotsiaalministeeriumi sotsiaalala asekanstler Rait Kuuse, Sotsiaalministeeriumi hoolekandeosakonna nõunik Tõnis Vaik, Sotsiaalministeeriumi õigusnõunikud Jaanus Põldmaa ja Viivika Sirelpuu (4.-5. päevakorrapunkti juures)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine.
2. Eakate poliitika komisjoni liikmete esitamine.
3. Eesti Keskerakonna kollektiivne pöördumine „1000 eurot miinimumalgaks“ (1-6/15-18).
4. Sotsiaalseadustiku üldosa seaduse eelnõu (93 SE) ettevalmistamine esimeseks lugemiseks.
5. Sotsiaalhoolekande seaduse eelnõu (98 SE) ettevalmistamine esimeseks lugemiseks.

1. Nädala töökava kinnitamine

Otsustati:

1.1 Kinnitada nädala töökava (konsensus).

2. Eakate poliitika komisjoni liikmete esitamine.

Komisjoni esimees pani hääletusele ettepanekud esitada eakate poliitika komisjoni liikmeteks Monika Haukanõmm (poolt 5), Helmen Kütt (poolt 6), Viktor Vassiljev (poolt 2).

Otsustati:

2.1 Hääletuse tulemusena määrata eakate poliitika komisjoni liikmeteks Monika Haukanõmm ja Helmen Kütt.

3. Eesti Keskerakonna kollektiivne pöördumine „1000 eurot miinimumpalgaks“ (1-6/15-18).

Komisjon jätkas kollektiivse pöördumise arutelu. Komisjoni liige Marika Tuus-Laul tegi ettepaneku arutada kollektiivset pöördumist Riigikogu täiskogus olulise tähtsusega riikliku küsimusena. Komisjoni esimees pani ettepaneku hääletusele ning ettepanek leidis toetust (poolt 4, vastu 2, erapooletuid 0).

Komisjoni esimees pani samuti hääletusele küsimuse, kas toetada Eesti Keskerakonna poolt kollektiivse pöördumisega tehtud ettepanekut „1000 eurot miinimumpalgaks“. Toimus hääletus ning ettepanek ei leidnud toetust (poolt 2, vastu 5, erapooletuid 0).

Otsustati:

3.1 Toetada ettepanekut arutada Eesti Keskerakonna kollektiivset pöördumist Riigikogu täiskogus olulise tähtsusega riikliku küsimusena.

3.2 Mitte toetada Eesti Keskerakonna poolt kollektiivse pöördumisega tehtud ettepanekut „1000 eurot miinimumpalgaks“ (poolt 2, vastu 5, erapooletuid 0).

4. Sotsiaalseadustiku üldosa seaduse eelnõu (93 SE) ettevalmistamine esimeseks lugemiseks

Sotsiaalkaitseminister andis komisjonile ülevaate sotsiaalseadustiku üldosa seaduse eelnõu 93 SE kohta. Eelnõuga kehtestatakse Eesti õiguses sotsiaalseadustiku üldosa uus seadus, millega luuakse ühtsed alused Eesti sotsiaalkaitseüsteemile ja sotsiaalkaitse korraldusele. Minister lisas, et sotsiaalseadustik loob õiguslikud alused, et kaitsta inimest ja perekonda, ennetades, kõrvaldades või vähendades sotsiaalseid riske tervislikult eelkõige töötuse, haiguse, emaduse, töövõimetuse, vanaduse, toitja kaotuse, laste kasvatamise, kuriteoohvriks langemise, sotsiaalse erivajaduse ja toimetulekuraskuste korral. Samuti määratakse ka sotsiaalseaduse põhimõisted – sotsiaalkaitse ja hüvitis ning rahaline ja mitterahaline hüvitis selle liikidena. Lõpetuseks lisas minister, et eelnõu määrab ära teatud põhimõttelise minimaalse standardi, mis on aluseks igasugusele tegevusele sotsiaalkaitse vallas.

Komisjoni liikmed kuulasid eelnõu tutvustuse ära ning küsisid täpsustavaid küsimusi eelnõu jõustumise kohta. Lisaks küsiti ka delikaatsete isikuandmete töötlemise kohta, millele Sotsiaalministeeriumi esindaja vastas, et sotsiaalseadustik seda ei reguleeri, täpsemalt on see kirjas sotsiaalhoolekande seaduses.

Otsustati:

4.1 Ettepanek võtta täiskogu päevakorda 28.10.2015 kell 14.00 (konsensus).

4.2 Teha ettepanek esimene lugemine lõpetada (poolt 6, vastu 2, erapooletuid 0).

4.3 Teha ettepanek määrata muudatuseettepanekute tähtajaks (10 tööpäeva) 11.11.2015 kell 17.15 (poolt 5, vastu 1, erapooletuid 0).

4.4 Määrata ettekandjaks komisjoni esimees Aivar Kokk (konsensus).

5. Sotsiaalhoolekande seaduse eelnõu (98 SE) ettevalmistamine esimeseks lugemiseks

Sotsiaalkaitseminister tutvustas komisjonile sotsiaalhoolekande seaduse eelnõu 98 SE sisu ja eesmärgi. Minister selgitas, et eelnõuga tehtava kodifitseerimise eesmärk on muuta nii riigi kui ka kohalike omavalitsuste abistamiskohustust reguleerivaid õigusnorme, et muuta avaliku võimu abistamiskohustuse regulatsioon arusaadavamaks. Ta lisas, et eelnõuga kehtestatakse sotsiaalhoolekande seaduse uus tekst, parandatakse sotsiaalteenuste kvaliteeti ning kehtestatakse miinimumnõuete raamistik. Eelnõu annab konkreetse loetelu kohalike omavalitsuste ja riigi osutatavatele teenustele. Lisaks antakse seaduslik alus seni reguleerimata, kuid praktikas juba toimivatele teenustele nagu turvakoduteenus, üldhooldusteenus ja võlanõustamine. Minister rõhutas, et seadus on tehtud eelkõige teenuse tarbija jaoks.

Komisjoni liikmed kuulasid eelnõu tutvustuse ära ning esitasid täiendavaid küsimusi. Küsimusele, kas muudatuste tulemusel laieneb delikaatsete isikuandmete kasutajate ring, vastas Sotsiaalministeeriumi esindaja, et ei laiene. Ta lisas, et sotsiaalseadustiku üldosa seadus sätestab ühe põhimõttena konfidentsiaalsuskohustuse. Asutused nagu Haigekassa ja Töötukassa peavad lähtuma perekonna- ja eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse seaduse põhimõtetest. Sotsiaalhoolekande seadusega täpsustatakse neid andmeid, mida töödeldakse, et isikul oleks arusaadav kuhu ja miks andmeid edastatakse.

Tunti huvi, mis olid peamised põhjused, miks kohalikud omavalitsused eelnõuga ei nõustunud. Sotsiaalministeeriumi esindaja vastas, et omavalitsuste esindatud positsioon tugineb üldisel seisukohal, mis on riigi ja kohaliku tasandi rahastamise küsimusest tulenev. Minister lisas, et kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse kohaselt on kohaliku omavalitsuse üksuse ülesandeks korraldada oma territooriumil elavatele abivajavatele isikutele sotsiaalabi andmine ja teenuste osutamine. Tegu on seaduses sätestatud kohustusliku omavalitsuse ülesandega, mille sisu ja korraldamine on minimaalsel tasemel olulisemate sotsiaalteenuste tasemel sätestatud käesolevas eelnõus. Ta lisas, et selle eelnõu sisu ei ole kehtestada uusi ülesandeid omavalitsustele vaid miinimumtasemel kirjeldada ära nende konkreetsete teenuste miinimumnõuded, kui omavalitsus otsustab neid teenuseid osutada. Ka õiguslikus mõttes ei ole tegu kohalikele omavalitsustele uute ülesannete panemisega, vaid nendel täna olemasolevate kohustuste täpsustamisega. Omavalitsustel on ka praegu seadusest tulenev kohustus osutada sotsiaalhoolekande teenuseid oma territooriumil elavatele inimestele. Omavalitsusele jääb väga selge pädevus, nii nagu on ka täna, ise otsustada ja anda hinnang kas tema territooriumil elav inimene vajab konkreetset teenust või mitte, seega ei sekku riik kuidagi olukorda ning ei muuda praegu kehtivaid põhimõtteid. Need argumendid, mis on omavalitsuste poolt esitatud, ei ole õigustatud. Riik ei lisa omavalitsustele mitte ühtegi lisakohustust, mis oleks käsitletav kui praegusest seadusest erinev kohustus, millele peaks riik ette nägema lisavahendeid. Sellegipoolest on Sotsiaalministeerium kavandanud Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest toetada avatud taotlusvoorude kaudu omavalitsusi ca 31 miljoni euroga. Raha kasutamine on kavandatud läbi avatud taotlusvoorude, taotlusi saab esitada alates 2016. aasta algusest. Minister rõhutas, et eelnõu eesmärk on aidata kaasa kohaliku omavalitsuste tasandi teenuste kvaliteedi ühtlustumisele ja tulemuslikkusele parandamisele. Teenuste miinimumnõuded parandavad abistamispraktika sisulist kvaliteeti ning abistavad maavalitsusi teenuste üle järelevalve teostamisel.

Komisjonis tunti huvi, kas miinimumnõuete määramisel omavalitsustele teenuste kättesaadavus paraneb. Sotsiaalministeeriumi esindaja vastas, et kindlasti ei muutu sotsiaalteenused vähem kättesaadavaks, kuna ka praegu peavad kohaliku omavalitsuse nõuded vastama tingimustele. Eelnõuga ei sätestata omavalitsustele uusi kohustusi, vaid täpsustatakse kehtivas seaduses (KOKS ja kehtiv SHS) KOV-dele juba antud kohustuste täitmist abivajavate isikutele sotsiaalteenuse osutamisel.

Seega säilitavad KOV-d § PS 154 lõikes 1 sätestatud oma vastutuse otsustada ja korraldada kohustusliku KOV ülesande täitmist, kuid otsustuspädevuse teostamise piire on SHS-s sätestatud miinimumnõuete kehtestamisega kitsendatud.

Otsustati:

- 5.1** Ettepanek võtta täiskogu päevakorda 28.10.2015 kell 14.00 (konsensus).
- 5.2** Teha ettepanek esimene lugemine lõpetada (poolt 6, vastu 2, erapooletuid 0).
- 5.3** Teha ettepanek määrata muudatusettepanekute tähtjaks (10 tööpäeva) 11.11.2015 kell 17.15 (poolt 5, vastu 1, erapooletuid 0).
- 5.4** Määrata ettekandjaks sotsiaalkomisjoni liige Jüri Jaanson (konsensus).

(allkirjastatud digitaalselt)
Aivar Kokk
Juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Terle Kask
Protokollija